

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XXII. tečaj.

— ❁ V Gorici 1905 ❁ —

5. zvezek.

Nazaj h Kristusu!

«Verni se, devica Izraelj!»
Jer. 31, 21.

Nezadovoljnost, ki se vedno bolj širi po svetu, hudo-
bija, kateri ni več mere, greh, ki se šopiri in množi in pre-
plavlja vesoljno zemljo, vse to, dragi braveci, nam priča, da
sedanji rod človeški ni na pravem potu, da je zgubil svoj
cilj, da se je odvernil od Boga. In skoro bi rekli, da ga ni,
ki bi s pogumom v obrazu in z ognjem ljubezni v sercu
stopil pred nezadovoljni, v grehu in hudobiji zakernjeni
človeški rod ter mu brez ovinkov, brez prilizovanja in hi-
navščine, naravnost v obraz povedal: zašel si, rod človeški,
oddaljil si se od Boga, vdal si se grehu in hudobiji in zato
ne najdeš miru in pokoja, zato tavaš po zemlji kaker A-
hasver, obsojen v večni nemir. Skoro bi rekli, da ga ni, ki
bi pogumen in poln ljubezni zaklical svetu: Ne naprej! Ta
pot ne pelje k sreči! Nazaj! Nazaj h Kristusu!

Ali ga res ni moža, ki bi si upal povedati svetu res-
nico? Ali ga ni mej nami, ki bi tel človeški rod opozoriti
na nevarnost, na pogubo njegovo? Kje je Jeremija, ki je
nekedaj sè svojo ognjevito besedo svaril in opominjal Iz-
raeljce: «Verni se, devica Izraelj!» Ali ga res ni mej nami?
— Pač! imamo ga. Iz večnega Rima je prišel glas: Nazaj

h Kristusu! Najvišji poglavar svete cerkve je povedal svetu resnico. Poln nebeške ljubezni, poln gorečnosti in serčnosti si je vzel za geslo besede sv. Pavla in hoče po njegovem zgledu «vse obnoviti v Kristusu.» (Efež. 1, 10.) In sveta je dolžnost vsih katoliških duhovnikov: glas svetega Očeta oznanjati človeškemu rodu, nesti ga na vse strani sveta; dolžnost človeštva pa: poslušati ta glas in spolniti voljo skupnega Očeta.

Ali bo pa to svetu lahko storiti?

Brez števila se jih je že oglasilo, ki so hteli človeški rod rešiti. In kaj so opravili? Nič! Na različne nove načine so hoteli in neketeri še vedno hočejo rešiti ljudi pogube, pripeljati jih na pot čednosti, ali ne gre in ne gre! V nebesa pelje še vedno tista stara pot. Kedor hoče pot, ki jo je pokazal Jezus Kristus, popravljati in prenavljati, ta vodi ljudi v pogubo.

Ali je pa pot, ki jo je pokazal Jezus Kristus, lahka? Ne! Legali bi, ke bi to terdili. Kristusa samega bi stavili na laž, ke bi kaj takega učili. Saj je ravno On rekel: «Kako ozka so vrata, in tesna je pot, ki pelje v življenje!» Mat. 7, 14. Ne mislite torej, ljudje božji, da je življenje igrača, ne mislite, da je otročarija. Življenje je delo, resno delo, delo za čas in večnost.

Tudi ke bi bil človek samo za ta svet vstvarjen, bi menda ne smel in ne mogel samo skakati in plesati, temuč tudi resno delati bi moral, skerbeti za svoj in svojih časnih blager. Tudi v takih razmerah bi imela samopašnost svoje meje, kaker tudi vse druge štrasti.

Kaj bomo pa rekli, ako pomislimo, da smo vstvarjeni za večnost, ako pomislimo, da je naše življenje le potovanje v domovino, da nimamo tukaj stalnega mesta, da je naš cilj daleč, daleč v večnosti?! Ali se bomo potem res igrali sè življenjem?

Pot h Kristusu ni lahka! — Treba se je odpovedati svetu, strastem, odpovedati se samemu sebi. Ali je to lahko? Pervo bi že še šlo, na vse zadnje tudi drugo, ali tretje: odpovedati se samemu sebi, to je najtežje, to je, kar se človeku najbolj vpira. Ali vender mora to storiti, kedor hoče za Kristusom. «Ako hoče kedo za menoj priti, naj zataji sam sebe.» Mat. 16, 24. Kako terde besede! Ali govoril jih

je Jezus Kristus, večna Resnica, zato se ne dajo zbrisati. Kaker ostra pridiga oznanujejo človeškemu rodu, da je pot v nebesa, tako dandanašnji kaker vedno, ternova.

Pot h Kristusu ni lehka! Ali edina je, ki pelje k sreči. Zato pa jih je že toliko hodilo po tej poti, ne morda prisiljeno, temuč čisto prostovoljno. Mnogo takih, ki niso nikedar poznali široke ceste, ali še več takih, ki so jo dobro poznali, ki so delj časa tudi po njej hodili, nazadnje pa so se obernili proč, stopili so na ozko stezo terpljenja in zatajevanja, in to ne prisiljeni, temuč prostovoljno.

In tudi še dandenes jih stopa ne malo po ozki stezi.

Svet tudi njim ponuja opojne pijače, tudi nje vabi na ples in razveseljevanje, tudi njim ponuja bogastvo in vse, vse, kar se le da misliti, pa oni se obračajo proč in stopajo dalje po ozki stezi, po stezi terpljenja in zatajevanja, po stezi, ki je vsa preprežena in prevlečena z bodečim ternjem. — Ali ni to čudno? Čemu ne vživati, ako se more, ako je vsega na izbiro? Čemu hoditi po ozki ternovi poti, ako imaš pred seboj široko cesto, vso posejano in posuto s cvetjem? Ali niso to pravi čudaki, pravi neumneži, ki tako delajo? — Da! svet jih v resnici imenuje čudake, neumneže, ki si ne privoščijo življenja. Ali ravno ta svet, ki tako vpije in ponavlja: neumnost, pretiravanje, ravno ta svet na tihem priznava: vender imajo prav in so srečni, mi pa ne! Ali ni to čudno, dragi bravci? Kako se vse to vjema?

To bomo prav lahko spoznali, ako pogledamo nekoliko na široko cesto.

Kako življenje je tukaj! Vse se verti v vednem, neprestanem plesu, kozarec sledi za kozarcem, vživanje za vživanjem! Vse se sveti in lesketa v zlatu in svili in v najlepših barvah. Prijetno govorjenje, nekaj kaker sladko petje doni na vse strani. Glasovi kaker zlatih strun se razlegajo po svetu, cvetlice, kar jih najlepših rodi zemlja, napolnjujejo zrak z mamljivim duhom.

Tako življenje je na široki cesti! Ali ni to prijetno?....

Poglej globočje, prijatelj! Poglej v serca teh ljudi, ki rajajo in se verte po široki cesti! Koliko gnjusobe, koliko nečistosti, koliko smradu! Zato treba zlata in svile in umetalnih barev, da se vse to pokrije, zato treba cvetlic in njih mamljivega duha, da smrad ne vdari na dan.

Poglej globočje, prijatelj! Poglej v serca teh ljudi, ki rajajo in se verte po široki cesti! Koliko obupavanja, koliko preklinjavanja in solza! Zato se treba vertiti, zato treba prazniti kozarce, da se zaduši vest, da se pozabi na večnost, da se vstavijo solze.

Poglej globočje, prijatelj! Poglej v serca teh ljudi, ki rajajo in se verte po široki cesti! Koliko goljufij, koliko prevar in spletek! Zato govorjenje prijetno kaker muzika, zato glasovi zlatih strun, da se prikrijejo goljufije, da se pokrijejo prevare in spletke.

Ali vse se ne da skriti! Mi vidimo, kakšen je svet na zunaj, kako je vabljev, kako prikupljiv in zapeljiv, vidimo pa tudi, kar je znotraj, in ne samo, kar zunaj. Smešni se nam zde posvetnjaki, ki se hvalijo sè svojim dobrim življenjem, ki nam govore o sreči in zadovoljnosti, mej tem ko čutimo smrad, ki prihaja iz njih gnjilih trupelj, mej tem ko dobro vemo, da se v sredi vživanja čutijo nesrečne.

Taka je široka cesta! Veliko jih hodi po nji, pa niti eden ne, ki bi bil v resnici srečen. Vsaki namreč dobro ve, kam pelje ta cesta. V smert! ta glas sliši vsaki v svoji vesti! Ali vbogi ljudje derve dalje in hočejo v grehu zadušiti misel na smert. Derve dalje in greše in se tope v morju pregreh. Mejtem pa se bliža smert, neizprosna smert, da za dergne vrat nenasitnemu samopašnežu. — „Verni se, devica Izraelj!“ Glej, smert že hiti! Verni se vbogi človek, odstopi od pota pregreh! Ali ti derviš naprej, nesrečni rod človeški! Derviš smerti naravnost v žrelo, za lepe opomine se ne meniš! — Tedaj pa le pridi, kruta, neisprosna smert, pridi, sè svojimi železnimi rokami zadržni hudobiji vrat, pridi, pretergaj curek strupa, ki ga sikajo na vse strani, pridi in preverni kupo, prenapolnjeno s hudobijami, pridi in zagreni zlobneže v neposvečeno zemljo, kaker sami hočejo!

Hude besede, ali resnične, brez pretiravanja! To ve kedor vidi, kaj se godi okoli nas. Zato naj pa le ostanejo zapisane, in še enkrat kličemo sicer z britkostjo in globoko žalostjo: Pridi smert in iztrebi jih, da ne poginemo vsi skupaj!

In ozka cesta?

Na tej ni tistega vrišča in šumenja, ni tistih dragih cvetlic in tistega mamljivega duha, ni biserov in zlata in bogato obloženih miz. Ali tudi smradu ni, nečistoti in gnjusobe, obupavanja, proklinjevanja in solza; goljufij, prevar, spletek, vsega tega ni. Vlada pa prava mejsebojna ljubezen, vlada ponižnost in gorečnost v dobrem. Zlato, cvetice, mamljivi duh, vse to obilno nadomeščajo svete čednosti, ki prisegajo sè svojim sijajem vse zlato, sè svojim prijetnim duhom tudi najdražje cvetlice.

«Miserere», prizanesi, usmili se nas! tako prepeva in moli množica, ki hodi p o tej poti, množica polna duha Kristusovega, množica, ki ve, kaj je življenje, da ni igrača, da ni otročarija, da je čas resnega dela.

«De profundis», iz globočine vpijem h tebi, o Gospod! tako resno moli ta množica. Moli, kakor bi prihajala nje molitev iz groba, groba zatajevanja in pokore. „Iz globočine vpijem h tebi, o Gospod!“ Nje molitev se vzdiguje kakor goreč plamen, kakor prijetno dišeče kadilo proti nebu. Enaka soncu je, ki vedno višje in višje gre, dokler pride na verhunec. To je množica dobrih svetih ljudi!

Gotovo! tudi terpljenja je mnogo na tej poti, saj bi se sicer zastonj imenovala ternova. Ali nikedar nikoli ne pozabimo besed Kristusovih, ki je dejal: «Moj jarem namreč je sladak, in moje breme je lahko.» Mat. 11, 30. Jarem je, breme je, ali ta jarem je sladak, ker pelje k večnemu cilju, to breme je lahko, Kristus sam je pomaga nositi sè svojo milostjo.

Srečna množica, ki gre po ozki stezi!

Milost Kristusova ji lajša vse težave, upanje na večno plačilo ji sladi vse terpljenje.

Kaj takim izvoljenim dušam mari svet? Kaj so zgubile ž njim? Nič! Kaj jih vleče še nazaj? Nič, prav nič!

Samo nekaj še! Potegnile bi rade svoje brate in sestre, prijatele svoje in znance za seboj: ves svet bi rade pripepljale h Kristusu. Zato prihaja v imenu vseh dobrih kristjanov iz večnega Rima glas: Nazaj h Kristusu! Prenovite se v svojem Bogu! Spoznaj, svet, kam si zašel, spoznaj, kje je tvoja rešitev! Iz Rima kličejo sveti oče Pij X. vesoljnemu svetu, kakor je klical Jeremija Izraelcem: «Verni se, devica Izraelj!»

Ali bo poslušal človeški rod ta glas? Ne vemo! Eno pa vemo vsi: Človeštvo more najti pravo, stanovitno srečo le v Kristusu; brez Kristusa pa bo večno nesrečno. Zato kličemo in ponavljamo še enkrat v imenu svetega Očeta, v imenu Kristusa samega:

«Verni se, devica Izraelj!»

P. V. K.

Vzgoja otrok.

P. A. M.

V. POGlavJE.

Telesna vzgoja.

«Ne ljubimo z besedo ali jezikom, temuč v djanju in resnici» pravi sv. apostelj Janez. Tako morate tudi vi stariši, ljubiti svoje otroke, namreč v djanju. To boste pa najboljše storili, ako jim preskerbite dobro in skerbno vzgojo. Človek pa obstoji iz dveh delov, iz duše in telesa; za oba ta dela morate vedno skerbeti. Poslušajte torej neke-tere nauke za telesno srečo otroka in sicer vže pred njegovim rojstvom, precej po rojstvu in v njegovih mladih letih.

1. Skerb za telesni prid otroka pred rojstvom.

Dobri stariši! Kaker hitro je Bog vaš zakon blagoslovil, morate na vso moč skerbeti za to, da vaš otrok vže pred rojstvom ne vmerje. Sv. vera nas uči, da pride vsaki človek s podedovanim grehom na svet. Vsaketeri izmej nas torej tudi novorojen otrok mora govoriti s prerokom: «Glej, v krivici sem bil spočet in v grehah me je spočela moja mati.» Kaker hitro je duša združena s telesom, je vže obtežena z grehom in otrok je otrok smerti, predmet jeze božje. Vaša perya skerb je tedaj, ohraniti otroka pri življenju, da po rojstvu dobi pri sv. kerstu življenje duše. Matere, ogibajte se vsega, kar bi moglo vzročiti prezgodnji porod, vender se ne vdajajte preveliki bojzljivosti, ker bi vtegnila tudi ta imeti slabe nasledke. Varujte se vsake razburjenosti, hude jeze, otožnosti, posebno pa težkih telesnih

naporov. Vse to vam prepoveduje vže zdrav razum, vender se tega neketere matere posebno iz delavskega stanu premalo varujejo. Celo dolga popotovanja, velika vtrujenost in strah more zelo nevaren postati. Ni mi treba dokazovati in vsaka mati to poterjuje, da je ples v tej zadevi lahko zelo nevaren. Tudi vi, očetje, bodite previdni. Bodite zelo poterpežljivi sè svojimi ženami, kedar so v blagoslovljenem stanu. Krotite svojo razburjenost, ne vdajajte se jezi; zakaj vsak strah in vsaka otožnost ženi in otroku škoduje. Ali se ne zgodi pogosto, da mož v svoji pijanosti ženo močno vžali in na ta način vzroči prezgodenj porod, ob enem pa tudi časno in večno smert svojega otroka? Vtegne se pa zgoditi, da vam otrok vmre brez sv. kersta brez vaše krivde. V takem slučaju bodite potolaženi. Čeravno otrok s pododovanim grehom obložen ne more Boga gledati, vender je po nauku sv. Tomaža za otroka bolje, da je tako, kakor ke bi sploh ne bil. Otrok v takem stanu nima nobenega terpljenja in ga moramo srečnega imenovati.

To naj bo torej, stariši, vaša največa skerb, da otroka, ki vam ga Bog da, ohranite pri življenju in da se njegova duša pri sv. kerstu očisti izvirnega greha. O ke bi stariši to veliko dolžnost zvesto spolnjevali, koliko manj otroških duš bi bilo oropanih gledanja božjega! Ko ste pa tako srečni, da po sv. kerstu sprejmete otroka vsega svetega in čistega v svoje naročje, zahvalite dobrega stvarnika in mislite na to, kakšne dolžnosti vas čakajo:

2. Po rojstvu.

Ko je otrok rojen, je veliko tvoje veselje, o mati. Zdaj pa pazi! Tvoja ljubezen naj ne bo tolika, da bi pri tem pozabila na previdnost! Neketere matere se noč in dan ne morejo odtergati od svojega otroka, celo po noči ga imajo v svojem naročju, posebno če ga same doje, kakor to delajo vse dobre, vestne in bogaboječe matere. Najdejo se seveda tudi pravični vzroki, da matere brez greha svojega otroka drugim dajo v dojenje. V tem slučaju je pa gledati na to, kateri in kakšni ptuji materi se otrok izroči. Glej, komu otroka zaupaš! Po nauku sv. Aljfonza so stariši ostró zavezani, skerbeti za zdravo in pošteno dojnico ali amo.

Ako pa ti, mati, sama otroka dojiš, kaker si po natori storiti dolžna, pomisli, kako nevarno je po noči imeti otroka pri sebi v postelji in zraven spati. Ako čuješ, lahko paziš nanj; ako pa te spanec premaguje, lezi tako, da ne bo otrok v nevarnosti. Ni le svèt, temuč dolžnost, vsaj eno leto tako skerbeti za otroka; pred enim letom je otrok prenežen in najmanjši pritisek ga lahko vmori. Marisiketera mati se je zjutraj zbudila z mertvim otrokom v naročji. Spomni se tiste matere v sv. pismu, ki je tudi svojega otroka k sebi vzela v posteljo, pa ga po noči v spanju zadušila in potem pred kraljem Salomonom tirjala živega otroka neke druge matere. Tudi dandenes se včasih še kaj tacega pripeti. Pogosto se sliši matere izgovarjati se: «Otrok je preveč siten in vpije celo noč.» Poslušaj, dobra mati, ti ne smeš pozabiti, da si omožena in da moraš ta križ nositi. To še ni tako hudo, da te tvoj ljubljencek v spanju moti, kot je to, ako mu sè svojim životom braniš prosto dihati in ga morebiti v spanju zadušiš. Nikar ne reci: „Jaz pazim dobro, otroku se ne more nič žalega zgoditi.“ Tudi druge matere so tako govorile in vender se je zgodila nesreča. Ti ne veš, kaj delaš v spanju. Sv. Alfonz tirja pod grehom od vsake matere, ketera jemlje otroka seboj v posteljo te tri reči: Pervič mora biti postelja dosti široka in prostorna; drugič, mora mati za gotovo vedeti iz lastne skušnje, da se v spanju ne preobrača; in tretjič, da ne more drugače kot v postelji otroka dojeti.

Marisiketera mati prezira te dolžnosti in si nakoplje nesrečo. Mati, ti praviš, da otroka serčno ljubiš; pokaži svojo ljubezen in daruj otroku v prid nekaj ur spanja. Pa ne samo po noči, tudi po dnevi pazi na otroka. Kolikokrat bremo, da je kje otrok vtonil, ožgal se, padel ali povožen bil! Kedo je večinoma tega kriv? Mati, zarad svoje brezskerbnosti. Ona opravlja svoja opravila, gre iz hiše, stoji na pragu in se razgovarja, na otroka pa se ne ozre. Včasih izroči svoje male, starejšim bratcem ali sestricam v varstvo, ki so pa še sami otroci in varstva potrebni. Od tod toliko nesreč pri otrocih. Za to imamo tisoče svarivnih zgledov in še vsaki dan se ponavljajo po svetu. O mati, pazi na zdravje otroka! Varuj ga vsake nevarnosti, odstrani nevarno orodje, da se ne bo ž njim izgral in se poškodoval. Pazi nanj sama, ali

ga izroči zanesljivi osebi. Matere, ali vam v tej zadevi vest nič ne očita? Pa tudi vi, očetje, bodite previdni! Previdni v kaznovanju; nikedar ne kaznujte v jezi. O koliko nesreč je vže storila jeza in pijanost!

Popivanje očeta je vzrok, da mati ne more preskerbeti nedolžnim otročičem potrebne obleke in hrane, da so vsi slabotni, da hirajo, da se bližajo grobu. Zatiranje vdov in sirot je vnebovpijoč greh; ali pa se nima bati kazni in maščevanja božjega oče, ki terpinči in žali ženo, mater, v svoji pijanosti, otrokom pa zgodnjo smert pripravlja?

Vi, dobri stariši, pa ne boste vedno na svetu ostali; zatorej ste dolžni svojim otrokom v njih mladih letih potrebno vzgojo preskerbeti, da bodo mogli enkrat samostojno živeti in svoj kruh si služiti.

3. V mladih letih.

„Lenoba je veliko hudega storila“ pravi sv. pismo. Za dušni in telesni prid je lenoba silno škodljiva. Potrebno je torej, da vi stariši svoje otroke od prve mladosti po svojem stanu primernega dela navadite. Ako ste premožni, ne bahajte se z bogastvom v pričo svojih otrok, temuč skrivajte to pred njimi, da jih ne spravite v nevarnost in skušnjava, da bi se vdali lenobi. Misel: „Stariši so bogati, denarja je dosti, čemu bi delal“, ta misel je za nje jako zapeljiva in ne bo jim manjkalo prijatelov, ki jih bodo v nji poterjili. Ako se tako v mladih letih navadijo lenobe, se pozneje ne bodo privadili delavnosti, če tudi v pomanjkanje pridejo. Lenoba pase strasti. Spriden mladenič v malo letih požene in zapravi še tako veliko premoženje, katero so mu stariši zapustili. Zatorej, stariši, bodite pametni in vadite otroke vže od nežne mladosti na delo in preskerbite jim po svojih močeh tudi primerno šolsko izobraženost.

Na vso moč pazite, da otroci ne bodo preveč brali. Strastno prebiranje slabih spisov in knjig je velikokrat največa nesreča za otroke.

Navadite jih varčnosti. Mož, ki ne pozna vrednosti denarja, žena brez varčnosti, morata prej ali slej občutiti

stiske in pomajkanje. Oblačite svoje otroke priprosto po svojem stanu in ne gojite pri njih nečimernosti.

Nečimerna hči bo gotovo zapravljljiva, draga žena.

Vse vaše skerbi za časni prid vaših otrok pa bodo brez sadu, ako jih o pravem času ne naučite zatajevanja in premagovanja strasti in slabih nagnjenj. Zato imate še drugo silno važno dolžnost, namreč svojim otrokom preskerbeti dobro versko vzgojo.

Življenje sv. Fidelija Sigmarinškega, pervega marternika kapucinskega reda.

P. M. F.

TRETJI DEL.

Misijonska delavnost sv. Fidelija.

Severni ali bolje rečeno severno-vshodni del velikega švicarskega kantona Grizónije, ali po nemško Graubünden, ki meji na severu na kneževino Lihtenštajn, na severu in vshodu na avstrijski deželi Forareljberg in Tirole, to je tisti kraj, kjer je sv. Fidelij oznanjeval katoliško vero zapeljanemu ljudstvu, kjer je za to vero tudi svojo kri prelil. Značaj ljudstva tega kraja je različen, kaker so različne tudi doline, v katerih prebiva. V tistih časih je bilo to ljudstvo še bolj občutljivo in strastno ko zdaj. Ako se je skupaj sešlo, je redkokedaj bilo brez boja ali vmora. Ob koncu srednjega veka je vladalo pokrajino Grizonijo več duhovnih in svetovnih gospodov. Najodličniši so bili: opat Distentiški, baron Recijski, grof Saksovski in škof Kurski.

Ob času reformacije se je tudi tukaj, kaker povsod, mnogo spremenilo. Videti je bilo, da se bode mnogo krajev obrnilo h kaljvincem in cvinglijanom. Hitrega razširjanja teh krivih ver ni bil kriv samo strastni narodni značaj, ampak tudi to, ker je manjkalo dobre «duhovne soli». In še eno okoliščino moramo omeniti, ki je k razširjanju krive vere v teh krajih mnogo pripomogla. Vse krivoverske homatije v Nemčiji so merile na politično prevstrojenje. Tudi tu so

prebivavci, ki niso bili zadovoljni s svojimi svetnimi predstojniki, začeli hujskati zoper katoliško cerkev in dobili so pomoči od krivovercev iz Nemčije. Tako so odpadli najprej od vere in potem od postavnih vladarjev. Predolgo bi bilo, ke bi hoteli vso tadanjo zgodovino teh pokrajin tu razkladati. Toliko bodi rečeno, da je bilo protestantstvo kaker povsod, tako tudi na Grizonskem velika nesreča — največa, ki more zadeti kako deželo. Vidi se pa tudi, koliko zaupanja na božjo pomoč in koliko pobožnosti ter vstrajnosti je moral imeti mož, kateremu je bilo naloženo, to deželo zopet spraviti v naročje sv. katoliške cerkve. To je bil sv. Fidelij.

Preden je Fidelij svoje delo začel, je vlada to naznala prebivavcem. A niso bili nič kaj zadovoljni.

In Fidelij je dobro vedel, kaj ga čaka. Rekel je pri neki priložnosti: «Upam, da jih bom spreobernal, toda vmorili me bodo.» Ko se mu je tedaj reklo: «Zakaj pa doma ne ostanete?» je odvernili: «Če ne bi na ta način vmerl, moja smert je vender gotova.» Drugokrat mu je rekel neki meščan: «Kaj neki bodete opravili pri tistih hudobnih upornikih.» Fidelij pa je odgovoril: «Jaz grem tje, ker mi pokorščina tako veleva. Gospodu Bogu sem dolžan smert. Pripravljen sem, jo sprejeti, in če bi tudi moral pred časom vmreti.»

In res! Njegova gorečnost za sv. vero in njegova ljubezen do bližnjega je bila celo večja kaker so si mislili papež in njegov poslanec, škof v mestu Kur, in deželni nadvojvoda Leopold V. Ti namreč so ga odločili za veliko misijonsko delo v teh krajih. — Priljubljen pri avstrijskih vojakih je moral iti večkrat v Majenfeljd in Malans. V Majenfeljdu je imel tudi adventne pridige, katerih se je ljudstvo v obilnem številu vdeležilo. Vojakom je včasi dvakrat na dan pridigal. Poleg tega je mnogo spovedaval. In posrečilo se mu je, da je zmirom več krivovercev spravil v naročje svete katoliške cerkve.

Eden izmej spreobernjencev našega svetnika je bil plemeniti grof Rudoljf Gugeljberški v Malansu. Nanj je napravila velik vtisek pobožnost, s katero je opravljal Fidelij svoje cerkvene molitve (brevir). Skušal je torej dobiti priložnost, da bi sam mogel ž njim govoriti, in posrečilo se mu je. Marisiketero ponočno uro je nato Fidelij prebil pri

grofu ter ga podučeval v katoliški veri. Ko se je grof slednjič prepričal o resnici, je prosil o. Fidelija zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa. K sv. spovedi mu je Fidelij kmalu dovolil, toda sprejem sv. Rešnjega Telesa mu je odložil na vgodniše čase, ker ga je hotel še boljše na to pripraviti.

Misijonsko delovanje o. Fidelija, je bilo združeno z velikimi težavami. Tu je bilo treba serčnosti prvih kristjanov; tamkajšnje ljudstvo je bilo namreč jako surovo.

Kaker izkušen vojskovodja se je Fidelij obnašal v boju zoper krivo vero. On ni samo z živo besedo razlagal veliki razloček mej katoliško edino pravo vero in protestantsko, ampak je to tudi z lastnim življenjem poterjeval. Živel je v misijonskih postajah jako strogo. O tem pripoveduje njegov lastni tovariš. V postnem času so imeli komaj kaj mallega za večerjo. Fidelij je vedno deržal post, čeravno je prejel cel dan in na več krajih pridigal — in akoravno je bil ves truden od hoje po globokem snegu. Njegovo spanje je bilo kratko; večkrat je po noči čul. Lakoto, žejo in druge nezgode je prenašal z junaško poterpežljivostjo. Keterikrat so mu po trudapolnih pridigah pripravili dobro krepčilo, pa on ga je prijazno odklonil.

Fidelij je skušal posebno pervake ljudstva spreobnerti h katoliški veri. Prav je imel, ko je rekel, da bo ljudstvo njihovemu zgledu sledilo. Mej tem pa je tudi za podložne skerbel. Bil je jako priljuden. Ni se sramoval z najubožnišimi in najpriprostejšimi ljudmi občevati, jih podučevati tolažiti ali jim dober svet dajati. Čim bliže je bil svoji smerti, tem bolj je z njega odsevala ponižnost. Glavni zaderžek pri spreobnjenju imenitnih je bil po Fidelijevem mnenju ženski spol. Mnogo jih je bilo, ki so bili svoje katoliške žene spodili in s krivoverskimi se poročili. Take je bilo jako težko pripraviti, da so zopet sprejeli svoje prejšnje žene.

Fideliјеvo prizadevanje za katoliško vero je budilo pri krivovercih veliko sovraštvo do kapucinov. Vender so si zastonj prizadevali, da bi našli pri Fideliju kako napako vsled ketere bi mogli ljudstvo od njegovih pridig odverniti. Opazovali so ga na vseh potih. A na začinje so bili primorani sami hvaliti njegovo sveto življenje. Ker mu torej po

pravični poti niso mogli do živega, so sklenili hudobnih sredstev se poslužiti.

Fidelij je dobro videl znamenja prihodnjega viharja. V vseh njegovih govorih in pismih iz tistega časa se naznanja marterniška smert, ki ga je imela kmalu zadeti. Vkljub vsemu temu je Fidelij svoje misijonsko delo nadaljeval. Preiskal je knjižnice vbeglih krivoverskih pridigarjev ter odstranil vse, kar je bilo krivoverskega. Vpeljal je v Unterwatzu in drugih krajih popravljeni gregorijanski koledar in skerbel, da so tudi drugi dušni pastirji enako storili. V vseh svojih pridigah je govoril o veri. Trudil se je, da bi poslušavci spoznali, kaj je prav za prav prava vera. Večkrat je obiskal cerkve, ketere so mu bili v njegovem misijonskem okraju v skerb izročili. Ker mu pa ni bilo mogoče, da bi bil vse sam opravil, se je obernal do opata benediktinskega samostana in ga nujno prosil duhovne pomoči. Tako se je skazal povsod korenjaškega in pogumnega vojščaka zoper krivovero. Zaradi njegove goreče besede, o kateri so celo krivoverci priznali, da še niso slišali pridig, ki bi imele toliko moči, in pa zaradi njegovega vljudnega obnašanja so ga prav tisti krivoverci celo spoštovali. Mnogo jih je skrivaj k njemu prihajalo razodevat mu svoje dvojbe.

Mej tem je bil vedno delaven tudi za katoliške vojake. Opominjal jih je k čednosti in gorečnosti za koliške vero. Včasih jih je na prav priprost način pripravil, da so šli k sv. zakramentom. Nekega dne je naletel na vojaka, ki je risal podobo. Nagovori ga: „Priatelj, kaj ne da bodeš kmalu, tudi svojo dušo naslikal in opisal v spovednici?“ Več vojakov, ki niso bili katoličani, je pripeljal zopet v naročje ka toliške cerkve.

Posebno se je trudil, da bi surove in neolikane vojake odvadil preklinjevanja in prisegovanja. Pri tem je pokazal kako mu je Bog včasi dal videti tudi prihodnje reči. Nekemu vojaku je napovečal, da bo vmorjen z mečem, če ne bo nehal preklinjati in prisegavati se. In to se je tudi vresničilo. Razume se, da so surovi od vseh strani skupaj zbrani vojaki marisikaj hudobnega storili zlasti deželnim prebivalcem. Ali Fidelij tega ni bil kriv, saj je bil poln ljubezni do katoličanov, kaker tudi do krivovercev. Opominjal je vojake, da ne smejo nobenega iz mej njih žaliti, ampak da morajo

pomilovanje in vsmiljenje ž njimi imeti. Na ta način, je djal, se bodo najprej spreobrnili. Večkrat je prosil oficirje to ali ono dobroto za prebivalce. Kedo se bode torej čudil, ako bere, da je mnogo vbogih in zaslepljenih krivovercev spremenilo svoje slabo mnenje o Fideliju? Prej so se bali njegovega prihoda, sedaj pa so bili polni veselja. Čudno, da se je tako godilo ravno v tistem kraju, kjer je Fidelij, potem našel svojo marterniško smert.

Istega duha, kakor Fidelij sta bila tudi njegova tovariša o. Aleksij Waldner in o. Janez Bruner, ki sta mu verlo pomagala. Pa ker je bilo v tem misijonskem okraju vedno več dela, niso mogli ti trije kapucini vsega zmagovati. Vsled tega je prosil škof Kurski še za štiri misijonarje. Krivoverski pridigarji so svoje hujskanje nadaljevali. Fidelij se je moral močno truditi, da je tiste, ki so želeli prestopiti v katoliško cerkev, v veri dobro vterdil in jih zavaroval pred odpadom.

Sploh Fidelij ni zanemarl nobene priložnosti, da bi razširil katoliško vero. Njegovo življenje je bilo molitev, pridiganje, podeljevanje dobrih svetov, podučevanje v sv. veri, pospeševanje dobrih šeg, potem zopet premišljevanje v samoti in učenje.

Na cvetno nedeljo l. 1622 se je Fidelij vernil v Feljdkirh. Mesto njega je bil mej tem v misijonskem okraju, kamer so ga bili postavili višji, za predstojnika o. Aleksij. Veliki tjedem je želel Fidelij v Feljdkirhu v sveti samoti zopet okrepčati svojo dušo. Pozneje se je moral verniti v Prättigau.

Znano mu je bilo, da krivoverski pridigarji namerjajo zaroto napraviti. Hotel jo je preprečiti, zato je sestavlil neketere zapovedi, katerih bi se imeli deržati prebivalci tistega kraja. Te je prej predložil škofu, kateri jih je pohvalil.

Dan, ko je bilo treba Fideliju samostan v Feljdkirhu zapustiti, je menda gotovo slutil po Božji milosti, da je zadnjikrat v tem mestu, v svoji samostanski cerkvici, da zadnjikrat kleči pred tabernakeljnom, da biva zadnjikrat tukaj mej redovnimi sobrati. — In potem mora iti k zaslepljenim in hudobnim ljudem, — da bi tamkaj vmerl. Že so nabrušeni meči zanj. — Vbogi, pa vendar tako bogati Fidelij!

Svetu je bil že prej odmerl; sedaj je mislil na svojo prihodnjo smert. Iz njegovih podpisov v pismih: «br. Fidelij, hrana červov», ali: «br. Fidelij, kmalu hrana červov» se pozna, da je slutil svojo smert. Njegovi pogovori s prijatelji in dobrotniki v Feljldkirhu so bili o njegovem marterništvu. Včasih je kar navarnost rekel, da bođe na Grizonskem vmorjen.

Ni se torej čuditi, da so se meščani mesta Feljldkirha močno bali za življenje svojega preljubljenega Fidelija. In to tem bolj, ker je pri svoji zadnji pridigi v farni cerkvi očitno se poslovil z besedami: «Na vkaž višjih in iz pokorščine grem h krivovercem v Grizonijo in se ne povernem več.» Na to je priporočil Feljldkirh Božjemu varstvu. Prosil je meščane, naj se varujejo hudobij in naj čednostno živijo, da bodo spoznani enkrat pred Gospodom kot dobro žitno klasje.

Drugi dan je odpotoval. Pred oljtarjem preblazene Device Marije v samostanski cerkvi je še enkrat pokleknil, z globokimi zdihljeji na persi terkal, poljubil tla in se poslovil od svoje Nebeške Kraljice. Na to se je obernal k zraven stoječemu sobratu: «Bog te naj ohrani», reče, «v takem stanu me pač zadnjikrat vidiš pred seboj.» — Fidelij zapusti samostan. Meščani so se z žalostjo za njim ozirali. A na njegovem obrazu je bilo veselje.

*

Pojdi sveta duša, Bog bodi s teboj! Res hudemu boju greš naproti. Vender tvoja terdna vera in junaška serčnost ti bodete pripomogle k zmagi. Glej, že te čakajo angeltji da ti prineso krono!

Socijalni odlomki.

P. S. Z.

O socijalnem pomenu molitve.

(Konec.)

Kako daleč morejo človeško družbo zapeljati ljudje brez molitve! In vender je molitev za človeka častno delo.

Ako hočemo vedeti, kolika čast je za človeka, ako moli in kolika sramota, ako ne moli, je dovolj, da pogledamo samo, kedo moli in kedo ne moli.

Molil je Jezus Kristus. Molil je po dnevi, molil pogosto po cele noči; molil je pred svojim terpljenjem, molil v terpljenju in še celo v zadnjih zdihljejih na križu se je glasila iz njegovih božjih ust vzvišena molitev za lastne vbijavce. Keder torej molimo, delamo tisto, kar je delal Jezus. Jezusa posnemati, je za vsakega človeka največa čast. Moliti je tedaj častno delo.

Molijo angelji. Prerok Izaija piše o njih, da molijo v nebesih: «Svet, svet, svet je Gospod Bog, vojnih trum. Vsa zemlja je polna njegovega veličanstva.» (6, 3). Če pa molijo angelji, ki so mnogo bolj plemenita bitja ko ljudje in ki imajo veliko večje spoznanje ko mi grešniki, ali naj bo za človeka sramota opravljati angeljsko delo? Moliti je torej za človeka velika čast.

Molili so in še molijo svetniki in svetnice; moli nedolžno dete in siv starček, moli papež na prestolu sv. Petra in vladar na cesarskem sedežu, molijo vsi dobri kristjani, molijo še celo pogani po svojem načinu in spoznanju, moli vsak pošten človek — vse moli.

Vse moli? Ne vse! Hudobni duh ne moli in tudi njegovi priverženci ne.

Sedaj pa sodite sami, ali je moliti za človeka čast ali sramota? Največa čast za človeka je moliti, ne moliti je pa največa sramota.

Že naši stari so nas učili: «Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo.» Na ta zlati izrek je sedanji svet pozabil, zato se mu tako slabo godi. «Moderni svet dela ne-pretergoma; veliko je napredoval v razumevanju in v porabi zemeljskih sil in moči, ali moli ne več; zato gre toliko hitreje v pogubo.»¹⁾

¹⁾ P. Tilm. Pesch: Christl. Lebensphilosophie, V. Aufl. str. 356.

Spomini na moje romanje v Sv. Deželo.

P. E. P.

19. Via dolorosa (Sv. križev pot). — Procesija v cerkvi Božjega groba. — Judje jokajo.

Dne 20. februarija zjutraj sem maševal v Božjem grobu. Težko je popisati občutke mašnika, ki prične v Božjem grobu sv. mašo velikonočne nedelje. (Ta maša se sme opraviti v Božjem grobu vsak dan.) Kako ga pretrese na tem mestu že začetek sv. maše: «Vstal sem in še sem s teboj, aleluja, aleluja!» — Spominja se mašnik prav živo tistega velikonočnega jutra, ko je angeljska moč odvalila težki kamen, ko je Gospod zmagovito prišel živ in zdrav iz zapertega groba. In kako globoko seže v serce sv. Pavla Korinčanom dani opomin, ki ga moli mašnik po sv. obhajilu: «Naše velikonočno jagnje, Kristus, je darovano, aleluja, obhajajmo tedaj velikonoč v opresnih kruhah čistosti in resnice, aleluja, aleluja, aleluja!»

Po sveti maši sem gledal nekaj časa liturgijo koptov, ki imajo kapelo za Božjim grobom. Njih mašniki in dijakoni so tudi pri sv. maši jako slabo oblečeni in videti so popolnoma neizobraženi. Do konca njih dolge, sicer zajemljive službe božje nisem gledal, deloma zato ne, ker sem videl njih neprijazne obraze, ker beržkone nimajo radi, ako jih kedo opazuje, deloma pa zato, ker nisem hotel zamuditi v samostanu presv. Odrešenika napovedanih semestralnih skušenj iz sv. pisma. P. lektor sv. pisma me je že dan poprej povabil in vabilu sem se kaj rad odzval. K skušnjam so se zbrali v lepi knjižnici skoraj vsi patri in seveda kleriki, ki so imeli delati skušnje. Čudil sem se natančnemu izpraševanju lektorjevemu in res izvrstnim odgovorom redovne mladine. Jasni in temeljiti odgovori klerikov so mi pričali, kako natančno se razlaga in poučuje sv. pismo v frančiškanski šoli v Jeruzalemu. Da je zajemanje za sveto pismo tukaj večje, kaker drugje, je lahko umevno; saj spominja tako rekoč vsak korak redovnega mladeniča na ta ali oni dogodek sv. pisma.

Ker je bil 20. februarij petek, smo imeli popoldne ob 3. uri lepo priložnost vdeležiti se skupnega javnega križevega pota po mestu. Ako izvzamem molitev sv. rožnega venca, je ni pobožnosti, katero bi naše ljudstvo tako rado opravljalo, kaker pobožnost sv. križevega pota. V vsaki župni cerkvi so obešene postajne table, ali štacijoni; večkrat jih najdemo tudi na prostem ob cesti na kak griček. Ti štacijoni ali postaje nas spominjajo težavne poti, katero je prehodil Gospod iz Pilatove hiše na Kaljavarijo. Prav in lepo je, da naše ljudstvo rado moli sv. križev pot. Saj je ni duhovne vaje, ki bi bolj zbudjala ljubezen do terpečega Izveličarja. Ni je tudi, ketera bi bolj napolnjevala naša serca z občutki pravega kesanja, kaker jih napolnjuje premišljevanje britkega terpljenja našega Gospoda. Kako srečen je tedaj romar, ki more v Jeruzalemu slediti Izveličarju prav po tisti poti, ki jo je on nekedaj s križem obložen prehodil.

Vsaki petek popoldne ob treh se da v frančiškanski cerkvi znamenje z velikim zvonom. Po znamenju se zbere samostanska družina v veži samostana, odkoder gredo vsi skup do turške vojašnice. Tukaj že čakajo drugi verniki, redovniki in redovnice, da se vdeleže skupne pobožnosti.

Ob času, ko je naš Gospod terpel, judje niso več imeli svojih kraljev; kaker je znano so bili pod rimsko oblastjo. Nad Sv. Deželo so vladali rimski oskerbniki, ki so navadno stanovali v Cezareji. Le o praznikih, ko so bili judje iz vseh krajev sveta zbrani v Jeruzalemu, so prihajali v sv. mesto tudi visoki oblastniki. Judje namreč niso bili nič kaj zadovoljni z rimsko vlado; zato je velela že previdnost, da so bili oblastniki tedaj v Jeruzalemu. Ljudstvo se je zbiralo navadno v velikem tempeljskem dvorišču. To mesto je bilo torej jako pripravno za izbruh kakega nemira. Pilat bi bil lahko kot poglavar dežele stanoval v Herodovem stanovanju, nezmenivši se za to, da s Herodom nista bila prijatela. Herodovo stanovanje pa je bilo na drugi strani mesta. Ali previdnost ga je priganjala, da si je izbral za stanovanje dobro vterjeni grad Antonijo, ki je bil prav blizu tempeljna. Tukaj je bil Kristus k smerti obsojen. Gradú Antonija dandanašnji seveda ni več, pač pa stoji tukaj stara turška vojašnica. Po neketerih precej slabih stopnjicah se pride v dvorišče te vojašnice.

Pohvaliti moram dostojno obnašanje turških vojakov in častnikov, izmed katerih se nihče ni smejal, nihče ni govoril. Ti turški vojaki osramote marisketerega mlačnega kristjana, ki se svojim gerdim obnašanjem moti še druge pri procesijah ali pa v cerkvi. Ko smo bili vsi zbrani na dvorišču je neki pater glasno začel moliti križev pot sv. Leonarda Portomavriškega.

Tukaj je torej mesto, na katerem je stal do kervi bičani Jezus, nedolžno jagnje božje, da bi čul iz ust krivičnega sodnika svojo nezasluženo obsodbo. Spoštljivo poljubi tu romar tla in prosi, da bi našel na sodnji dan milost pred pravičnim sodnikom.

Ko je bil Gospod obsojen, so ga bičali in sicer zunaj dvorišča; s ternjem kronali so ga pa na dvorišču. O sveetišču Gospodovega bičanja bomo govorili pozneje. Mesto pa, kjer je bil Jezus s ternjem kronan, je na tem dvorišču. To mesto je sedaj majhino znamenje s kupljo, kjer je pokopan neki mohamedan, ki ga njegove vere ljudje časte za svetnika.

Procesija zapusti dvorišče in krene na cesto. Približno 80 korakov vshodno od vojašnice zapazimo zazidana vrata. Tukaj so bile ob Kristusovem času stopnjice, po katerih je šel Gospod na dvorišče Piljatove hiše. Stopnjice je dala cesarica Helena prepeljati v Rim, kjer se dandanašnji časte v neki kapeli poleg lateranske cerkve. Pri teh zazidanih vratih je druga postaja. Sv. evangelist Janez piše (19, 16. 17): «Tokrat tedaj jim ga je izdal (Piljat), da bi bil križan. Vzeli so pa Jezusa, in vun peljali. In on je križ noseč vun šel na mesto, ki se imenuje mesto lobanje, po hebrejsko pa Goljgata.» S kolikim veseljem je pač objel in poljubil Gospod težki križ! — Ker je zid tukaj turška lastnina, ni dovoljen na njem noben napis. Zato je pa na nasprotni strani ulice v zid vdolben križ in napis: «II. postaja na nasprotni strani.» Ker je Gospod tu svoj križ na rame vzel, se prične tukaj pravi križev pot, ki meri približno 500 metrov.

Tretja postaja — Jezus pade v prvič pod križem — je na koncu poti, po kateri smo hodili do sedaj. Ta postaja je nasproti avstrijskega gostišča, 233 korakov oddaljena od druge postaje. O dogodkih tretje, četrte, šeste, sedme in devete postaje molči sicer sv. pismo, ohranil pa se je spo-

min na te dogodke po izročilu. Kolikokrat je hodila prečista devica Marija, kolikrat so hodili apostolji in učenci Gospodovi to pot, ki jo je namakal nekedaj Gospod sè svojo kervjo!

Pot krene sedaj proti jugu po veliki ulici, ki pa gre po nji komaj 30 metrov, namreč do prve stranske ulice na levi. Napis na svetišču, ki je last katoliških armencev, nam pove, da je tukaj četerta postaja. Tukaj je Jezus s križem obtežen srečal svojo žalostno mater. To sv. mesto so kupili katoliški armenci od turkov, ki so imeli tukaj hlev. Ko so kopali in snažili, so prišli do tlaka iz mozaika. Armenci so sezidali na tem mestu lepo cerkev, ki nas spominja pretresljivega dogodka, ko je Gospod srečal svojo žalostno mater.

Ko so po pomnožitvi kruhov judje hoteli Jezusa za kralja, ko mu je na cvetno nedeljo navdušena množica klicala veseli hozana, tedaj Marije ni bilo blizu. Ko je bil pa Gospod od vseh zapuščen in zasramovan, tedaj mu prihiti Marija naproti, da deli sè svojim sinom terpljenje in zaničevanje. Kako pretresljivo, kako žalostno je bilo to svidenje! Tukaj je zadel ljubo mater meč bolečin, tukaj je prav posebno začela biti žalostna mati božja.

Od četrte postaje gre procesija 23 m. po ulici naprej do stranske ulice na desnici. Na voglu te ulice pri prvi hiši, ki je last frančiškanov, obstane, ker je tukaj peta postaja. Spodaj v tej hiši je majhina kapelica, kjer nam kažejo veliki kipi dogodek, kako pomaga Simon iz Cirene Jezusu križ nositi.

Od pete postaja gre pot navkreber. Gotovo pa je bila ta pot v Gospodovem času še bolj šterma, zato je potreboval že ves vpehani Izveličar pomagača. Devetdeset metrov najprej je šesta postaja, ki je last katoliških Gerkov. Tudi v tej hiši je kapelica, ki nas spominja junaškega dela pogumne Veronike, ki se ni bala ne zaničevanja vojakov, ne groženj Gospodovih sovražnikov. Ta žena ne zasluži le tukaj pri šesti postaji lepega kipa, zaslužila bi ga tudi mاریskje drugod v osramotenje mož in mladeničev našega stoletja, katerih se tako rad loti njim tako malo častni strah pred ljudmi.

Po potu gremo še 60 metrov naprej in pridemo do nekega oboka, pred katerim se je obsodba še enkrat izrekla.

Tukaj je Izveličar v drugič padel pod težkim križem. — Komaj 30 m. naprej stoji sedaj gerški samostan na mestu, kjer je Gospod tolažil jeruzalemske žene. Zopet so žene, ki pomilovaje Gospoda pretakajo britke solze. Gospod poplača dobre žene s tem, da pozabi na svoje bolečine in žaluje nad otroci teh žen zavoljo kazni, ki bo zadela Jeruzalem.

Deveta postaja je od osme komaj 40 metrov oddaljena. Vender je pa treba iti nazaj, ker so poslopja na poti. Mi gremo po stopnjicah navzgor proti cerkvi Božjega Groba, zavijemo pa na desno in pridemo do koptovskega samostana. Na voglu tega samostana je steber, ki nam kaže mesto devete postaje, kjer je Gospod v tretjič padel pod težkim križem. Premišljevanje te postaje nas opominja, naj grešnik, akoravno večkrat pade, nikar ne obupa. Tukaj smo že prav blizu cerkve Božjega Groba, pa treba je zopet nekoliko na okoli. — Kakšne so naslednje postaje, smo že videli prav v cerkvi Božjega Groba.

Križev pot traja približno eno uro. Koliko lepih nauk nam daje križev pot Gospodov. Pa tudi naše življenje, ljubi bravec, je več ali menj križev pot! Križev pot je življenje vsacega človeka, zlasti pa naj bo življenje kristjana križev pot, saj mora kristjan vedno hoditi za svojim križanim Izveličarjem. Kristus s težkim križem obložen nas opominja: «Ako hoče kedo za menoj priti, naj zataji sam sebe in vsak dan svoj križ zadene in naj gre za menoj.» (Luk. 9, 23.) Kaderkoli tedaj opravljaš, ljubi bravec, sv. križev pot, vselej zbudi terden sklep, da hočeš svoje križe in težave nositi vdano v voljo božjo.

Po križevem potu smo se zbrali v cerkvi Božjega Groba v frančiškanskem koru k vsakedanji procesiji. Vsak, kedor se hoče vdeležiti te procesije, dobi knjižico in svečico. Ta procesija ni slovesna, vsi smo šli v navadni obleki k procesiji, le eden je imel roket in štolo. Počastili smo najpoprej sv. Rešnje Telo; potem smo šli k stebru bičanja. Duhovnik, ki vodi procesijo pokadi svetišče, potem opravi iz knjižice dotično molitev. Od svetišča do svetišča se poje in moli. Od stebra bičanja smo šli k ječi Gospodovi, odtod h kapeli, kjer so razdelili oblačila. Petič ostane procesija tam, kjer so našli sv. križ in gre od ondot v cerkev sv. Helene. Ko pride iz podzemeljske kapele, se vstavi pri stebru Gos-

podovega zasramovanja in potem gre k posameznim svetiščem na Kaljavariji in v Božji Grob. Slednjič se vstavi tudi tam, kjer se je prikazal Gospod Mariji, svoji Materi. Ker so bila ta svetišča že popisana v prejšnjem poglavju, zato jih omenjam le na kratko. Jako lepe so pesmi in molitve ki se molijo in pojo na posameznih postajah. Navadne dni se večinoma le moli, pri slovesniših obhodih, zlasti v postu se pa vse poje.

Ko smo opravili to pobožnost, nas je spremil brat lajik k zidu nekedanjega tempeljna gledat, kako judje jokajo. Zidovje nekedanjega tempeljna je skoraj vse s hišami in drugimi poslopji obzidano, prosto je le v neki, kakih 50 m. dolgi in 5. m. široki ulici. Kako velikansko zidovje je to! Spodnje obsekane skale so po 5 m. dolge in so beržkoneše od Salomonovega tempeljna. Vsak petek se zbirajo tukaj judje; možje, žene otroci in mladeniči, sivolasi starčki in onemogle starke jokajo tukaj v britki bolesti. Ker so Kristusa zaverгли, so bili razkropljeni po celem svetu. Njih ponos, njih čast, njih vse, jeruzalemski tempelj je ostal razvalina. Na teh razvalinah objokuje ljudstvo svojo nesrečo. Kolika razlika! Malo poprej sem hodil po križevem potu in žaloval nad britkim terpljenjem Gospodovim, sedaj pa gledam, kako objokujejo potomki Izveličarjevih morilcev svojo in svojih očetov nesrečo; nočejo pa spoznati vzroka svoje nesreče in ostanejo stanovitni v svoji zaslepljenosti in terdovratnosti. Milo se mi je storilo, ko sem videl, kako neketeri kleče pred starim mertvim zidovjem, drugi pa se stoje priklanjajo moleč iz hebrejskih knjig. Spet drugi pritiskajo čelo na merzlo zidovje, in poljubljaajo ga in močijo sè solzami. Razpoklinam starega zidovja tožijo svojo žalost, terdemu kamenu odkrivajo bolečine svojega serca. Vse šepeta, zdihuje in joka.

Nato se oglasi eden, ki moli glasno naprej in prične nekake litanije, na ketere ljudstvo glasno odgovarja. Žalostno povzdigne moljec svoj glas in govori: „Zavoljo palače, ki leži razdejana in porušena, — sedimo samotno tukaj in jokamo. Zavoljo zidovja, ki je poderto, — zavoljo našega veličastva, ki je minilo, — zavoljo velikih naših mož, keterih več ni, — zavoljo dragocenih kamenj, ki so zgorela, — zavoljo duhovnikov, ki so se spoteknili, — zavoljo kraljev, ki

so te zaničevali. —» Na vsak tak vsklik odgovarja ljudstvo žalostno: „Sedimo samotno tukaj in jokamo.“ Na to nadaljujejo: «Prosimo, usmili se Sijona!» Odgovor: „Zberi otroke jeruzalemske.“ — „Hiti, hiti, odrešnik, na pomoč Sijonu!“ — Odgovor: «In govori na Serce Jeruzalemu». — «Lepota in veličastvo naj Sijon obdajata — Oberni se milostno na Jeruzalem.» — «Mir in veselje naj se verne v Sijon — Mladika naj vsklije v Jeruzalemu.»

Komu bi to ne segalo do serca? Dozdevalo se mi je, kaker bi gledal slovesno mertvaško opravilo, katero pojo ostanki izraelskega ljudstva. Potomki onih, ki so nekedaj gospodovali tukaj, niti na mesto nekedanjega tempeljna ne smejo in kupiti so si morali za drag denar pravico, da smejo žalovati in jokati nad razvalinami stare slave svojih pradedov. Dozdevalo se mi je, da sem pričujoč pri mertvaškem opravilu nad grobom izvoljenega ljudstva, nad razvalinami svetišča. Naj bi spoznanje krivde in molitve, ki so izražene v tih besedah, segle da neba in naj bi bilo odvzeto zagrinjalo izpred oči zaslepljenih judov! Naj bi hrepenenje ki je obseženo v zadnjih besedah, našlo pot iz groba tempeljna h groba, ki je zibel življenja, h Božjemu Groba na Goljgati!

Ves otožen sem se vernil skozi judovski del mesta nazaj v samostan. Ta del je silno zamazan; ulice so tesne in neprijeten duh ti vdari v nos, ko greš mimo nesnažnih hiš. Spominjal sem se besed prerokovih: «Keteri so sladčice jedli, ginejo na cestah; kateri so bili zrejeni v škerlatu, blato objemajo.» (Žal. pesen 4, 5.) — O Gospod, usmili se Sijona, vsmili se vbozih Izraeljevih otrok!

Františkani v Brežicah.

P. A. F.

A. Zgodovina samostana.

IV. Delovanje samostana.

Brežiško starešinstvo je poklicalo frančiškane, da bi pomagali svetni duhovščini v dušnem pastirstvu, zlasti, da bi delili zakrament svete pokore in besedo božjo oznanje-

vali. Delali so torej vse čase doma, pri župniji, v šoli, in pomagali v bližnjih župnijah.

Doma so delali, ker so pridigali vsako nedeljo in praznik; pridno so spovedovali; lansko leto (1904) je bilo obhajanih v samostanski cerkvi čez 25 tisoč. Vodili so tretji red sv. Frančiška in karmeljsko bratovščino. Od leta 1733 z majhinimi izjemami do leta 1809 je bilo v tem samostanu zadnje (četerto) leto bogoslovja (studium morale). Takrat je imela kranjska redovna okrajina sv. Križa šest samostanskih šol: 3 filozofije ¹⁾, 2 bogoslovni šoli (studium generale) s 4 lektorji v Ljubljani in na Tersatu ²⁾ in 1 studium morale. Leta 1747 je bilo v zadnjem letu bogoslovja 5 klerikov, potem pa po 4 do 6 vsako leto do 1772; neketeri so v mašnike posvetili goriški nadškofje v samostanski ali pa v mestni župni cerkvi, večinoma so pa prejeli mašniško posvečenje v Zagrebu. Ta šola je prenehala v Brežicah leta 1809, ko je francoski governor Marmont zapovedal tedanjemu patru provincijalju Antonu Jelnikarju, da naj združi vse frančiškanske samostane v Iliriji v eno okrajino, kar se je tudi zgodilo na kapiteljnu 8. avgusta 1810. Samostana v Nazaretu in Brežicah sta se morala ločiti od svoje stare okrajine in sta spadla h graški okrajini, in zato je prenehala imenovana šola v Brežicah.

Provincijalj p. Oton Sprug je leta 1777 prestavil novicijat za klerike iz Nazareta v Brežice. Dne 27. januarja 1777 so bili v cerkvi preoblečeni štirje kandidati ko kleriki. Pa tedaj je bil novicijat v tem samostanu samo štiri leta, ker je leta 1781 cesar Jožef II. prepovedal vsem redovom sprejemati novince. Leta 1901 pa so na kapiteljnu v Ljubljani zopet določili brežiški samostan za novicijat; 18. septembra 1902 je bilo preoblečenih šest kandidatov in potem je tedanji p. provincijalj slovesno blagoslovil novicijat.

Frančiškani v Brežicah pa niso delali za blager vernih samo doma, temuč tudi zunaj samostana. Ko je vmerl 27. marca 1752 pater Friderik Dmoks (Dmox) cistercijenz

¹⁾ Leta 1764 so imeli na Sveti gori nad Gorico 6 klerikov, v Novem mestu 5, v Klanjcu pa 6. Schematismus prov. S. Crucis Croat.-Carniol. M. S. 1764.

²⁾ P. Fajdiga pag. 167. En lektor je učil dogmatiko, drugi jus, tretji in četerti pa druge nauke (disciplinae theologicae).

kostanjeviške opatije na Dolenjskem ko brežiški župnik, je kostanjeviški opat oskerbovanje brežiške župnije do prihoda novega župnika izročil frančiškanskemu samostanu, Leta 1770 je bil Bertoljd pl. Höffer župnik v Brežicah; ker je bil že star in imel hud protin v nogah, so ga nadomeščali frančiškani. Po njegovi smerti (1770) je izročila goriška nadškofija župnijo frančiškanom. Kerstni kamen so prenesli iz stare župne cerkve v samostansko, kjer so opravljali vso službo božjo. V stari župni cerkvi in potem, ko so jo poderli (1781), v cerkvi sv. Roka je bila sveta maša samo enkrat na mesec. Takrat je mesto prodalo bogato desetino, gospodarstvo (ekonomijo), župnišče, staro pokopališče, zemljišče in hišo vikarjevo (kaplanovo); oskerbniku župnije so dajali iz verskega zaklada po 50 gld., samostanskemu kaplanu pa po 30 gld. na leto. Oskerbniki mestne župnije so bili: pater Simeon Burger (1784), p. Frančišek Čokelj (Tschokl) 1787, p. Angelik Trenc 1790, p. Honorat Zamlen 1796, p. Antonin Pisik 1800. Pa zoper samostan so se meščani zmiraj pritoževali; neketeri so šli celo h cesarju na Dunaj prosit, da bi jim dal svetnega župnika, zlasti, da je samostanska cerkev v nevarnosti, da se podere, ker razpadajo rakve pod cerkvijo. In vslišani so bili; leta 1803 so jim poslali Jožefa Peljca ko vpravitelja mestne župne cerkve sv. Lovrenca. Iz samostanske cerkve so prenesli torej kerstni kamen in presveto rešnje Telo v novo župno cerkev sv. Lovrenca. Pervi mestni župnik je bil nato Lukež Hafner l. 1805.

Samostan in mestna šola.¹⁾ Neketeri mislijo, da so imeli frančiškani nekako šolo precej, ko so prišli v Brežice; naslanjajo se na stara pisma prvih predstojnikov samostanske družine, iz katerih sklepajo, da so učili mladino v lepem obnašanju in pobožnosti. Prav gotovo pa je, da je vlada zapovedala s pismom dne 14. oktobra 1780 patru gvardijanu Simeonu Burgerju, da naj ji naznani dva za učiteljsko službo sposobna patra frančiškana, da ju bo poterdil c. kr. gubernij v Gradcu. 9. marcija 1781 je izročil gubernij pismo patru gvardijanu Erenfridu Gnadu, da naj precej postavi enega patra za kateheta na ti tri-

¹⁾ Po Chronik der Volksschule (Pfarrhauptschule) in Rann, 1857.

vialjni šoli. S tema dvema pismoma je dala vlada frančiškanskemu samostanu v Brežicah pravico postavljati učitelje in kateheta na brežiški mestni šoli. Ta šola je imela leta 1785 tri razrede; v prvi (pripravljavni) razred so sprejemali otroke od 5. do 9. leta, v drugi (prvi) razred so sprejemali učence od 6. do 11. leta, v tretji (drugi) razred pa od 11. do 17. leta. Vodja in katehet je imel po 12 ur na teden, druga dva pa po 24 ur. Razen kerščanskega nauka so učili učence še v 7 do 9 drugih predmetih. K sveti maši so hodili vsak dan po dva in dva v versti iz šole v frančiškansko cerkev. Ob nedeljah in praznikih so imeli po sveti maši svojo pridigo. Tako je bilo do leta 1804; ker so bili šolski prostori zmiraj bolj oddaljeni od samostana, so imeli pozneje sveto mašo samo poletu ob nekerterih dnevih v tjednu. Vodja mestne šole je bil frančiškan do leta 1804, ko so pa frančiškanom vzeli mestno župnijo, je c. kr. okrožna oblast v Celju odločila dne 5. aprilja 1804, da naj bo župni upravitelj Jožef Pelje šolski nadzornik, samostanski predstojnik p. Jodok Harmann pa šolski vodja in ob enem katehet. Leta 1858 je imela župna glavna šola štiri razrede; v četrtem razredu je učil svetni učitelj Jožef Juri, kerščanski nauk mestni kaplan, v drugih treh razredih pa frančiškani. Tako je ostalo do 21. decembra 1870, ko je deželni šolski svet razpisal službe štirih učiteljev po 500 gl. letne plače. Prositi so smeli tudi frančiškani, pa niso. Leta 1871 so bili zadnji nastavljeni ko učitelji in sicer: p. Berard Krušnik, p. Cirilj Simončič in brat Edmund Vehovec¹⁾. Za šolsko učenje je dobival vsak učitelj do leta 1799 po tri cesarske cekine, potem do 1810 po 30 gl. na leto; leta 1810 so jim zvišali plačo za 15 gl. kar je veljalo do 1828, ko je c. kr. gubernij v Gracu določil, da naj pobirajo po 4 kr. na mesec od vsakega učenca. Pater provincijal Salezij Volčič je dosegel l. 1855, da je prejel vsak učitelj 30 gld. na leto.

Do leta 1820 ni bilo v Brežicah pravega šolskega poslopja. Od leta 1784 do 1804 so bile šolske izbe na mestne stroške v hiši Jožefa Rozmana; leta 1804 so bile v samostanu, ker so pa prenesli v samostan pri tleh vojaško bolnico in druge vojaške potrebe, so prestavili šolo iz samo-

¹⁾ Personalstand des Bisthumes Lavant, im Jahre 1871.

stana, nauka pa niso pretergali. Leta 1813 so že pripravljali izbe za šolo v samostanu, ali okrajni šolski nadzornik je stvar preprečil. Od tega leta je bila šola zdaj v tej, zdaj v drugi hiši, kaker v Del Cottovi, Höfler-jevi; leta 1818 za kratek čas zopet v samostanu. Tedaj je mesto sezidalo novo šolsko poslopje.

Očitne skušnje so bile v gradu že 1781; pridnim učenecem so dajali premije ter jih vpisovali v «zlate bukve», ki se še hranijo v samostanski knjižnici. Perve tiskane periohe so pa še le leta 1856 razdelili in sicer mej godbo na župnijskem dvorišču. Toliko o samostanski šoli.

V zgodovini tega samostana nahajamo, da so tudi več luteranov spreobrnili in v naročje svete cerkve sprejeli. 2. februarja 1776 sta se odpovedala luteranski krivoveri vojaka Henrik Bastelje iz Hamburga in Jakob Šiljtkneht (Schiltknecht) iz Štrazburga. V naročje katoliške cerkve ju je sprejel pater Antonin Pisig. Na svečnico 1780 je prestopil v katoliško cerkev neki luteranski vojak pred patrom Anzeljom Beličem v kozjiški grajščini.

Ravno tega leta 13. junija se je odpovedal svoji krivi veri pred oljtarjem Matere božje konjik gospod Focky s Čateža. 1782 se je odpovedal ravno tako vojak Ernest Litman iz Šlezije. Leta 1803 sta sprejela našo sveto vero pred patrom Kristinom Danieličem Janez Medike, Prus, vojak, in Janez Friderik Secl.¹⁾

Veliko dobrega so delali tudi samostanski bratje kirurgi, ki so ne samo doma v samostanu, temuč tudi v bližnjih vaseh zdravili bolnike ter jim iz samostanske lekarne potrebna zdravila zastonj dajali. Vsak samostan je imel nekedar brata kirurga in svojo lekarno. Leta 1764 je bilo v kranjski redovni okrajini sv. Križa v 16 samostanih 22 kirurgov in dva, ki sta pripravljala zdravila (pharmaceuta). Leta 1775 pa je vlada z dekretom 20. oktobra določila, da pod kaznijo 30 cesarskih gld. bratje kirurgi ne smejo prav nič zdraviti zunaj samostana; lekarne jim je prepovedala pa pred kakimi 40 leti.

Mej mnogimi frančiškani, ki so vmerli v brežiškem samostanu, «v grobu» redovne pokrajine sv. Križa, kaker

¹⁾ Diarium Conv. Runn. ab anno 1752. 1. knjiga.

je rekel rajni škof Slomšek, moramo omeniti vsaj patra Edvarda Zagorca. Rojen je bil 10. februarja 1799 v Št. Jerneju na Dolenjskem. V 19. letu svoje starosti je stopil v frančiškanski red, kjer je živel 48 let. Kaker pravijo, je rad nabiral cvetlice po Štajerskem in Kranjskem, zlasti okoli Čateža pri Savi. Ko je šel nekega dne l. 1855 s kladivom in motiko iskat cvetlic v čateško Verbino, ko je bila zemlja še sè snegom pokrita, je prišel na kraj, ki je bil brez snega. Začne kopati in pride do vode, ki ima 40–45° C. toplote. Prizadeval si je nato, da so za silo napravili toplice, 21. avgusta 1856.¹⁾ «Komandant» teh toplic je bil pater Edvard, pravi kronika brežiškega samostana; neki Janez Borič je pa s kupicami tam kri puščal. Leta 1855 je našel p. Edvard okoli 20° C. toplo studenčno vodo v Bušeči vasi pri Cerkljah, pri Kerki, kjer so postavili na njegovo prizadevanje leseno hišo za kopanje. Tako je našel dvojne toplice, ki so pa zdaj zanemarjene. Brežiške grajščine ali čateške toplice so zadnje leto začeli nekoliko zboljševati. P. Edvard je tudi «Novicam» takratne novosti sporočeval iz Brežic in brežiške okolice. Vmerl je v Brežicah 12. aprilja 1866 star 67 let, 2 meseca in dva dni.

(Dalje prih.)

Naša zadnja dva merliča.

Mesca sušca tega leta sta stopila pred sodnji stol božji iz naše redovne okrajine p. Nikolaj Traven in fr. Janez Evangelist Lesar.

P. Nikolaj Traven, rojen v Tuhinju 28. nov. 1845, je v red vstopil 19. nov. 1870, obljuje naredil 6. dec. 1874 in 21. febr. 1875 bil za mašnika posvečen. Po doveršenih študijah je bil poslan v redovno dušno pastirstvo na Hervaško, kjer je bil v nekaterih samostanih tudi gvardijan. Leta 1884 pa je bil prestavljen k nam v Gorico ko gimnazijski učitelj. Tu je ostal do jeseni leta 1895. Učil je gerščino, hervaščino, nemščino, o priliki tudi latinščino, celo s hervaškim učnim jezikom. S posebno hvaležnostjo pa se moramo spominjati njegove zdatne pomoči pri «Cvetju». V tečajih, ki so izhajali tista leta, je mnogo njegovih spisov, zlasti v VII.: «Bratovščina naše ljube Gospe Karmeljske»; v IX.: življenje p. gener. ministra Bernardina Portogruarskega;

¹⁾ Ravno tam.

«Brezmadežno spočetje Marijino»; «Imenik svetnikov in svetnic vsega serafinskega reda.» «Imenik blaženih vsega serafinskega reda»; v X.: «Predraga Kristusova kri gasi ogenj v vicah»; «Cvetlica z domačega verta»; «Goffine»; v XI.: «O blagoslovu s popolnim odpustkom in »vesoljni odvezi« za svetovne tretjerednike»; «Začetek sv. križevega pota po samostanih naše okrajine»; «Kako se mej svetom kerščansko živi»; «Pomoč v sili»; «Papežev blagoslov»; «Bosanski Job»; «Imenitni udje škap. bratovščine»; «Nekaj za raztresene tretjerednike»; «O papeževem blagoslovu za smertno uro»; «Mila prošnja in resnična dogodba», «Blaženi Nikolaj Tavelič»; v XII.: «Zgodovina sv. obhajila»; «Stoletnica obnovljenja božje poti na Sveti Gori»; v XIV.: «Blaženi Janez z Aljvernije». — Ker se mu je začelo zdravje kerhati, je bil prestavljen leta 1895 v Kamnik in drugo leto v Novomesto, kjer je ostal do jeseni leta 1901. Tedaj se je poskusilo na Sveti Gori z novicijatom in p. Nikolaj je prišel še enkrat v naše kraje, namreč ko „magister novitiorum clericorum“ na Sveto Goro. Tam pa je ostal le eno leto: novicijat se je prestavil v Brežice in p. Nikolaj se je vrnil v Novomesto, kjer ga je zadela smert 11. sušca 1905. — Razen že imenovanih služeb je bil p. Nikolaj tajnik p. provincialja Bonaventure, nekaj let pri nas in eno leto na Sv. Gori vikarij samostana, vseskozi pa jako priden in priljubljen spovednik. Bog mu vse obilo poplačaj! P. St.

Br. Janez Evangelist Lesar je bil rojen 16. junija 1888 v vasi Slatniku v župniji Ribnici na Kranjskem; v red je vstopil 22. februarja 1904 v Brežicah. Doveršivši novicijat je prišel k nam na Kostanjevico, 23. febr., še poln dobrega upanja. Mi tistega upanja seveda nismo imeli več; bolezen je bila očitno že spodjedla korenine mladega življenja. Čez nekaj dni je legel mladenič na svojo smertno posteljo in spet nekaj dni, pa je izdihnil svojo dušico, dopoldne 14. sušca. Redovnega življenja, za katero je skozi in skozi kazal veselje in ljubezen, torej ni vžival dosti čez eno leto. Ves čas pa je prenašal svojo bolezen poterpežljivo, z veliko vdanostjo v voljo Božjo. Njegov pogreb, 16. sušca dopoldne, je bil jako lep. V domači cerkvi so mu po navadnih cerkvenih molitvah sokleriki zapeli tudi slovensko slovo. S Kostanjevice je šel sprevod, kaker po navadi, v župno cerkev sv. Ignacija. Ob kersti mu je svetilo šest sobratov in domači naši peveci so peli veličasten čveteroglasen „Miserere“. Tudi na pokopališču pri odpertem grobu so mu zapeli še zadnje slovo, znano „Nad zvezdami“. Mariskomu so pri tem zaigrale solze v očeh. In tako počiva zdaj naš Evangelist daleč od svoje domačije v goriški zemlji, njegova duša pa se, kaker terdno upamo, veseli že v nebeških višavah, kjer naj prosi Boga za nas! Br. K. B.

Priloga v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: č. p. Nikolaj Traven, mašnik 1. reda sv. Frančiška, † 11. sušca t. l. v Novem mestu; fr. Janez Ev. Lesar, klerik 1. reda sv. Fr., † na Kostanjevici 14. sušca t. l.; rajne tretjerednice skupščine goriške: Lucija (Elizabeta) Pintar iz Podgore; brežiške: Ana Šerbec, Neža Krejačič, Marija Lašič in Neža Pevec vse štiri iz Brežic, Neža Šulcar iz Vidma; idrijske: Jozefa (Antonija) Sedej; tretjeredniki in tretjerednice skupščine trojiške: Neža Ren iz Tišina (Ogersko), Marija (Uršula) Poterč, Marija (Frančiška) Poterč, Marija Zatler in Terezija Firbas, vse štiri od Sv. Boljfenka v Slov. gor., Jožefa Krajnc iz Kapele, Ana Zatler od Sv. Andraža, Marija Potočnik, Marija Močnik in Avguštin Zimič, vsi od Sv. Trojice, Johana Zatler, Jožef Kajzersberger in Terezija Kajzersberger od Sv. Urbana, Terezija Bezjak, Martin Roškar in Jožef Pečko od Sv. Ruperta, Terezija Irgolič od Sv. Benedikta, Marija Vajs in Marija Hamler od Sv. Petra pri Radgoni, Marija Andrašič, Ana Šijanec in Terezija Topolnik od Sv. Jurija na Ščavnici, Neža Belšak in Marija Čuš iz Polenšaka.

Nadalje se priporočajo v pobožno molitev: Katarina Badalič iz Volč; Rozalija (Magdalena) Bandel iz Komna, tretjerednica skupščine v Kobilji glavi, sebe in svoje stariše, posebno staro mater, da bi jo Bog rešil večletne bolezni, na umu nesrečno sestro in svoja dva brata, da bi lepo po kerščansko živela; priporoča se tudi cela občina Koblja glava, da bi se vse ljudstvo ravnalo po obljubah, ki jih je delalo ob svetem misijonu 6. novembra 1904; Terezija Bavdek za poterpežljivost in srečno zadnjo uró; neki mladenič, da bi se obvaroval vsaj pred smertnim grehom, da bi ga Marija sprejela v svoje varstvo, po smerti pa v nebesa; tretjerednica Marjeta Bavdek, da bi mogla natanko spolnjevati vodilo tretjega reda; Marija B. za srečno zadnjo uro; H. B. da bi mogla imeti stalnega duhovnega očeta in vredno prejemati sv. zakramente; J. Z. za pravi razum v dušnih rečeh, za poterpljenje v sedanjem in večno zveličanje v prihodnjem življenju; A. K. za stanovitnost in napredek v dobrem; Marijina družba neke župnije z nje prednikom, tudi mladeniči in dekleta izven Marijine družbe; vse tretjerednice tiste župnije in vsi drugi prebivavci; A. M. za dar svete čistosti in odpuščenje grehov prejšnjega življenja in resno poboljšanje; neka oseba v dušnih zadevah; neka ženska, da bi se odvernila od neke gerde strasti; neki mladenič, da bi se vernil k svoji materi; Jožef Florijančič priporoča svojo rajno mater Ano; Franca Bolkovič

priporoča svojega očeta, že četrto leto od mertvouda zadetega; M. Č. priporoča svojega brata in svojega sinu Avguština, da bi ji pomagal po svoji dolžnosti, ker ima dobro plačo; A. L. priporoča v molitev vso domačo faro zlasti, da bi dobili potrebnega dnhovnega pomočnika; F. H. tretjerednica v Mengšu, da bi jo ljubi Bog rešil večletne hude bolezní; A. R. priporoča teto na smert bolno za srečno zadnjo uro; priporoča tudi hčerke Marijine družbe za pravó stanovitnost v dobrem; neka oseba priporoča nekega mladeniča, da bi zapustil grešno znanje in se poboljšal; N. L. se priporoča v molitev častivcem Jezusovega in Marijinega serca v neki važni zadevi; A. H., tretjerednik, in neka bolna oseba za ozdravljenje; neka pijanosti vdana oseba, da bi ji Bog dal časa, da bi se spokorila; dve osebi za zdravje, da bi mogli stanovsko delo opravljati; tretjerednica A. S.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: Vinko Tomanjin, kurat v pokoju, da je bil rešen večega poškodovanja, ko se je peljal iz Gorice proti domu v Kobljoglavo in je konj krenil naenkrat na drugo pot, tako, da se je voz prevernil; tri osebe iz Mozirja za pomoč v veliki stiski, za vsakdanji kruh in ozdravljenje ljube matere; neki mladenič za dvojno vslišanje po priprošnji sv. Jožefa, sv. Frančiška, sv. Antona in sv. Janeza Nepomuškega; tako tudi neka druga oseba; J. J., da je našla, priporočivši se sv. Antonu, nekaj zgubljenega denarja; ravno tista oseba se zahvaljuje brezmadežni devici, sv. Jožefu, sv. Frančišku in sv. Antonu za vse milosti v dušnih zadevah; tretjerednik Štefan Kovačič, da je, priporočivši se Materi Božji in sv. Antonu, ozdravel od hude in nevarne bolezní; K. K. da je našla po priprošnji sv. Antona neke zgubljene bukvice; vdova Marija Cerne za sveti mir in red v družini zadobljen po presvetem Sercu Jezusovem, svetem Sercu Marijinem in sv. Antonu Padovanskem.

Nova knjižica in staro „Cvetje“.

Spillmannove povesti. IV. zvezek. **Praški Judek**. Prevel Jožef Volc. Založila «Katol. Bukvarna» v Ljubljani. Cena 40 vin. —

Nemški jezuit, p. Jožef Spillmann, ki je vmerl nedavno, 23. febr. t. l., je eden najbolj priljubljenih poljudnih katoliških pripovedovavcev; zlasti so njegove mladini namenjene povesti prestavljene že v mnogo jezikov. Prav je storila torej «Kat. Bukvarna», da je oskerbela nekoliko teh povesti tudi za našo slovensko mladino. Pričujočo knjižico priporočamo torej tudi našim bravcem sè željo, da bi dober vspeh omogočil «Kat. Bukvarni» berzo nadaljevanje koristnega podjetja. —

Pri tej priliki nam bodi dovoljeno pa tudi kaj našega starega «Cvetja» priporočiti našim novim bravcem. Lanskega letnika imamo celega še precej. Da si ga morejo naročiti tudi nepremožni, mu bodi cena znižana na 1 krono. — Tudi neketere stariše tečaje imamo še cele, zlasti 9., 14., 15., 16., 18., 20. V vsakem je dosti spisov, ki so še zmirom prav tako veljavni, kakor tedaj, ko so izešli. Cena le-tem tečajem bodi znižana na 70 vinarjev. — Od neketerih tečajev imamo dosti posameznih zvezkov, ki obsegajo, razen kosov večih spisov, cele manjše spise, ki so tudi koliker toliko vredni. Taki posamezni zvezki raznih tečajev naj bodo po 4 vin. Tečajem 6., 9., 12., 14., 15., 16., 18., 19., 20. manjka le po en zvezek; taki nepopolni tečaji bi torej prišli po 44 vinarjev; drugi pomanjkljiviši še ceneje. Tretjeredne skupščine bi jih mogle naročiti in deliti brezplačno mej vbožne ude in neude, ki bi jih želeli brati; gotovo ne bi bilo brez koristi. Naš tretji red bi moral svoje «Cvetje» sploh krepkeje gojiti, zdatniše širiti in podpirati.

Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1905.

M e s e c m a j .

<p>1. Pon. Sv. Filip in Jakob, ap.
 2. Tor. Sv. Atanazij, škof in c. uč.
 3. Srd. Najdenje sv. križa.
 4. Čet. Sv. Monika, vd.; zv. Krištof, spoz. 1. r.
 5. Pet. Sv. Pij V., papež.
 6. Sob. Sv. Janez pred lat. vratmi.</p> <hr/> <p>7. Ned. Božji grob; sv. Stanislav, škof, m.; zv. Agnelj, sp. 1. r.
 8. Pon. Prikazanje sv. Mihaela, arhang.
 9. Tor. Sv. Gregor Nazijanški, škof in c. uč.
 10. Srd. Osmina najdenja sv. križa; sv. Gordijan in Epimah.
 11. Čet. Sv. Jurij, mart.
 12. Pet. Sv. Nerej, Ahilej, Domitila in Pankracij, mart.
 13. Sob. Sv. Peter Regalat, sp. 1. r. P. O.</p> <hr/> <p>14. Ned. Zavetništvo sv. Jožefa; zv. Frančišek Fabr. sp. 1. r.
 15. Pon. Sv. Janez Kerstnik de la Salle; zv. Benvenut Rekanatski, sp. 1. r.
 16. Tor. Sv. Janez Nepomuk, m.; sv. Ubaljd. škof.
 17. Srd. Sv. Paskalj Bajlon, sp. 1. r. P. O.</p> | <p>18. Čet. Sv. Feliks Kantalicijski, sp. kap.
 19. Pet. Sv. Ivon, sp. 3. r. P. O.
 20. Sob. Sv. Bernardin Sjsenski, sp. 1. r. P. O.</p> <hr/> <p>21. Ned. Sv. Venancij, mart.
 22. Pon. Zv. Janez Forest, m. 1. r.; zv. Humilijana, vd. 3. r.
 23. Tor. Sv. Peter Celestin, papež.
 24. Srd. Bl. d. Marija, pomoč kr.
 25. Čet. Prenesenje trupa sv. oč. Frančiška; sv. Urban, p. m.
 26. Pet. Sv. Filip Nerij, spozn.;
 27. Sob. Sv. Beda Častitljivi, sp. c. učenik.</p> <hr/> <p>28. Ned. Posvečenje cerkve sv. Frančiška v Asizu; sv. Gregorij VII., papež.
 29. Pon. prošnji. Zv. Janez Pradski, m. 1. r.; zv. Herkulan, sp. 1. r.
 30. Tor. prošnji. Sv. Ferdinand, kralj, sp. 1. r.; sv. Feliks I. pap. P. O.
 31. Srd. prošnja. Zv. Gerard Viljamski, sp. 3. r.; sv. Petronila, d.</p> |
|--|--|

P. O. pomeni popolni odpustek za vse v frančiškanskih cerkvah.
P. O. » » samo za ude svetovnega 3. reda.

P. O. morejo dobiti udje 3. reda tudi ob shodu in še enkrat vsaki mesec, keder si kateri sam izvoli, pod navadnimi pogoji.